

תאריך: 26.5.21
סימוכין: 6-22

לכבוד
ד"ר אביחי מנדלבלט
פקס: 02-6467001

לכבוד
מתאם פעולות הממשלה
בשטחים
האלוף רסאן עליאן
inquiries@cogat.gov.il

לכבוד
חה"כ בנימין גנץ
שר הביטחון
minister@mod.gov.il

נכבדיי,

**הנדון: בקשה דחופה למתן אפשרות לכניסת חולים מרצועת עזה לישראל ולגדה
סימוכין: מכתבינו מיום 13.5.21 ומיום 23.5.21**

בשם ארגון רופאים לזכויות אדם - ישראל, ג'ישה - מרכז לשמירה על הזכות לנוע, עדאלה - המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל, והמוקד להגנת הפרט, הרינו לפנות אליכם בדחיפות בדרישה כי מדינת ישראל תפתח את מעבר ארז באופן מידי לתנועת אנשים וחולים ובפרט לחולים קשים אשר הטיפול לו הם זקוקים אינו נגיש ברצועת עזה.

נבקש כי תודיענו על פתיחת המעבר ללא דיחוי, כך שחולים יוכלו לצאת לטיפולם להם הם זקוקים כבר היום או לכל המאוחר מחר בבוקר.

ואלה טעמי בקשתנו

1. עניינה של פניה בהולה זו בפגיעה בזכות היסוד של תושבות ותושבי עזה לחיים ולשלמות הגוף, תוך הפרה של המשפט הבינלאומי מצד ישראל. מפניות שהגיעו לארגון רופאים לזכויות אדם, וארגון אלמזיאן ובירור מול מתאמת הבריאות במינהלת תאום וקישור עזה, נודע לנו כי גם לאחר סיום הלחימה הנכם מוסיפים לאסור ככלל על מעבר מרצועת עזה לישראל של אנשים ושל חולים הזקוקים לטיפול חיוני, ומתאפשר מעבר אך ורק לאמבולנסים ובנסיבות מיוחדות. במסגרת זאת נמנעה יציאתם לטיפול של חולים הזקוקים לטיפול רפואי הכרחי שאינו קיים ברצועת עזה, כולל חולי סרטן.

2. כך למשל, הגב' עביר עאשור הגיעה בבוקר ה- 25.5.21 למחסום ארז לאחר שניתן בידיה אישור מבעוד מועד לשלושה חודשים אפריל עד יולי וזאת לצורך מעבר סדרה של טיפולים רדיותראפיים, אשר אינם קיימים ברצועת עזה ואשר נועדו להצלת חייה. אולם, כניסתה של הגב' עאשור נדחתה לאחר המתנה ממושכת במעבר ארז ונאסר עליה להיכנס לישראל.

כך, למשל, מר מוניר אבו סעוד ת.ז. 930045950 הוזמן לטיפול רדיותראפיה ליום 23.5.21, ואולם בקשתו לא נענתה, ולא התאפשר לו לצאת לטיפול החיוני.

כך למשל, מר מאג'ד מוסא, ת.ז. 937710812, בן 80, חולה בסרטן הריאות, הוזמן לטיפול כימותראפיה ליום 25.5.21, ואולם בקשתו לא נענתה ולא התאפשר לו לצאת לטיפול החיוני.

27 Shmuel Hanagid
Jerusalem 94269
Tel: 972-2-6222808
Fax: 972-3-5214947
e-mail: tamir@lb-law.net

شارع شموئيل هاناچيد ٢٧
القدس ٩٤٢٦٩
تلفون: ٠٢-٦٢٢٢٨٠٨
فاكس: ٠٣-٥٢١٤٩٤٧
www.lb-law.net

שמואל הנגיד 27
ירושלים 94269
טל': 02-6222808
פקס: 03-5214947
דואל: adi@lb-law.net

כך גם נוח אבו אלעמרין ת.ז. 910841238, בן 66, זומן לטיפול רדיותראפי במחלת הסרטן ממנה הוא סובל ליום 24.5.21, ואולם בקשתו לא נענתה ולא התאפשר לו לצאת לטיפול החיוני.

3. נציין, כי במהלך אירועי הלחימה האחרונים במה שכונה מבצע "שומר החומות", במהלכם נהרגו אזרחים ואזרחים רבים, בהם גברים נשים וילדים, נגרמה לפי דיווח משרד הבריאות פגיעה קשה בתשתית הרפואית ברצועת עזה, כאשר על פי משרד הבריאות בעזה למעלה מ- 20 מתקני רפואה הותקפו ונפגעו בצורה חמורה. כמו כן הלחימה הובילה לנפגעים רבים, כך שנוצר עומס רב על המערכת הרפואית ברצועה שנמצאה עוד לפני כן במצב של עומס יתר. גם תשתיות המים והחשמל ותשתיות נוספות החיוניות לאספקת שירותי בריאות נפגעו קשות במהלך הלחימה. כמו כן, במהלך כל תקופת המבצע היו המעברים סגורים לגמרי למעבר חולים והדבר הביא, מטבע הדברים, לכך שהמצב הרפואי של רבים מאלה הממתינים ליציאה כבר הדרדר והפך דחוף יותר, כאשר כל עיכוב נוסף עלול להיות הרה אסון.

4. שליטתה האפקטיבית של ישראל במעברים אל ומרצועת עזה ובתחומי חיים נוספים¹ מקימה חובה נמשכת לדאוג לצרכים ההומניטאריים של האוכלוסייה ובראשם להבטיח טיפול רפואי נאות במיוחד במקום בו הוא אינו מצוי ברצועת עזה. החובה לפעול באופן המתיישב עם הדין הבינלאומי נכונה ומחייבת בעת שלום ובעת מלחמה (ראו, למשל, בג"ץ 201/09 רל"א נ' רוה"מ (19.1.09) פסקה 15).

5. ההחלטה לצמצם לכדי חרך את אפשרות החולים הנזקקים לטיפול רפואי לעבור ממעבר ארז, עוד יותר ממסגרת ההרשאות הצרה והבלתי חוקית שהונהגה עד לתקופה האחרונה, מהווה הפרה בוטה של חובות ישראל כלפי האוכלוסייה האזרחית ברצועת עזה ופגיעה קשה בזכויות של תושבי עזה המנוגדת במובהק לדין הישראלי ולדין הבינלאומי ההומניטארי.

6. גם לאחר 'התנתקות' ישראל מרצועת עזה, נותרו חובות ההומניטאריים של ישראל כלפי תושבי הרצועה, הנובעות מהמשך שליטתה האפקטיבית באזור זה והאחריות הברורה הנובעת מכך. (ראו לעניין זה בג"ץ 9132/07 אלבסיוני נ' רוה"מ (30.1.08) כולל מתן גישה למתקנים רפואיים (ראו בג"ץ 201/09 לעיל). כחלק מההכרה בחובות ההומניטאריים של ישראל כלפי תושבי הרצועה, נקבע גם ההסדר המאפשר קבלת טיפול רפואי בישראל, זוהי מדיניות, אשר כפי שנקבע בבג"ץ 5693/18 ציאם נ' מ"י (26.8.18) מבטאת את הכרת ישראל בעליונותו של ערך קדושת החיים והחתיירה לפעול להצלת חיים, גם של זרים.

7. מניעה מעבר חולים בעת הזו מהווה גם הפרה של חובתה של ישראל לאפשר לאוכלוסייה האזרחית לנהל חיים תקינים חובה המעוגנת בהוראת תקנה 43 לתקנות הנספחות לאמנת האג בדבר דיני המלחמה ביבשה משנת 1907 ולקבל טיפול רפואי כמפורט, למשל, בסעיף 38 לאמנת ג'נבה הרביעית (1949). דינים אלה מטילים על ישראל חובה להימנע מפגיעה באוכלוסייה האזרחית ברצועת עזה, לצד חובה פוזיטיבית לדאוג לצרכיה ההומניטאריים ולקיום הסדר הציבורי והחיים התקינים (ראו בג"ץ 4764/04 רופאים לזכויות אדם ואח' נ' מפקד כוחות צה"ל בעזה, פ"ד נח(5) 385, 393 (2004).

¹ בשי ומן, שליטה ואחריות: מעמדה המשפטי של רצועת עזה לאחר "ההתנתקות", המשפט יד (תשע"א) עמ' 35

8. האמנה הבינלאומית בדבר זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות (1966)² קובעת בסעיף 12 את החובה להגן על הזכות לבריאות ולייצרת תנאים נאותים אשר יבטיחו לכל שירותי בריאות וטיפול רפואי במקרה של מחלה". בהערה כללית 14 משנת 2000 של המועצה לזכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות, נכתב, כי למדינות החתומות חובה חיובית לאפשר נגישות פיזית לטיפול רפואי³.
9. כיבוד זכותם של תושבי עזה לבריאות מתחייב גם מתוקף עקרונות היסוד של המשפט הישראלי, עקרונות המשפטי המנהלי, חוקי היסוד, וכללי הצדק הטבעי (ראו למשל בג"ץ 3940/92 ג'ראר נ' מפקד אזור יהודה ושומרון, פ"ד מז(3) 298, 302, וכן בג"ץ 5672/02 סייף נ' לשכת העיתונות הממשלתית). יוער, כי בדין הישראלי הזכות לחיים, לבריאות ולשלמות הגוף מעוגנות בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, ובמיוחד בסעיפים 1, 2 ו-4 וכן רע"א 4905/98 גמזו נ' ישעיהו ואח' (27.3.01) בפסקאות 19 ו-20).
10. החלטתכם הגורפת הנה בלתי סבירה באופן קיצוני, בלתי מידתית, וחוטאת אף לכללי הצדק הטבעי בהיעדר בחינה עובדתית פרטנית, הפעלת שיקול דעת כלפי כל מקרה לגופו ומתן החלטה מנומקת. לחומרת הדברים משנה תוקף עת מדובר בעניינים שבפיקוח נפש.
11. לאור המקובץ, נבקש הודעתכם המיידית כי מעבר ארז יפתח למעבר לאנשים וחולים לאלתר.

בכבוד רב ובברכה,

עדי לוסיגמן, עו"ד

² כתבי אמנה 1037, אושרה על ידי ישראל בשנת 1991

³ General Comment No.14, 'The Right to The Highest Attainable Standard of Health' Committee on Economic, Social, and Cultural Rights (2000), [http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/\(symbol\)/E.C.12.2000.4.En?OpenDocument](http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/(symbol)/E.C.12.2000.4.En?OpenDocument)